
Informatieavond voor gemeenteraadsleden inzake het regionaal risicoprofiel Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

9 maart 2015, brandweerkazerne Sliedrecht

Gestelde vragen en antwoorden

1. In het risicoprofiel zijn risico's rondom het gebruik van de alternatieve brandstoffen LNG en CNG uitgewerkt. Gevraagd wordt of er ook is gekeken naar waterstof als alternatieve brandstof.

In het regionaal risicoprofiel zijn vooralsnog alleen de risico's rondom het gebruik en verladen van LNG en CNG als alternatieve brandstof uitgewerkt (zowel LNG als CNG bestaan uit vloeibaar gemaakt of samengeperst aardgas) en is waterstof niet meegenomen.

Dit heeft er mee te maken dat in de regio concrete initiatieven zijn opgestart in zowel Dordrecht als Zwijndrecht om vanuit bunkerstations LNG te leveren aan binnenvaartschepen en dat CNG als brandstof o.a. wordt gebruikt door huisvuilinzamelaar HVC. Dit bedrijf heeft in de gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Alblasterdam vuilniswagens rijden met CNG als brandstof. Daarnaast beschikt dit bedrijf op haar eigen bedrijfsterrein in Dordrecht over een afleverinstallatie (CNG-pomp). Publieke tankstations voor LNG of CNG zijn in de regio Zuid-Holland Zuid (nog) niet aanwezig.

M.b.t. waterstof is geconcludeerd dat er geen bedrijfsmatige activiteiten in Zuid-Holland Zuid plaatsvinden en dat er geen waterstoftankstations in de regio aanwezig zijn.

2. Er wordt gevraagd naar de reden waarom de voetbalwedstrijden van FC Dordrecht nu zij in de eredivisie spelen als risicovol worden gezien.

In de eredivisie zijn de belangen voor de club, spelers en publiek groter dan bij de (meeste) wedstrijden als club in de eerste divisie. Wedstrijden trekken meer en een ander publiek, met vaak historische rivaliteit tussen supportersgroepen. Zo heeft een deel van de supporters van FC Dordrecht binding met harde kern Feyenoord fans. Dit vergroot de kans op bewuste confrontaties met bezoekende eredivisieclubs in of rond het stadion, bijvoorbeeld rivaliserende supportersgroepen met een stadionverbod in de Kuip.

De ligging van het huidige stadion is vanuit verschillende punten risicovol te noemen. Het ligt in de directe nabijheid van een woonwijk, aan één zijde direct tegen een bossage, wat het controleren van supportersstromen bemoeilijkt. De onoverzichtelijke situatie maakt supporters voor rivaliserende groepen benaderbaar. (Daar waar het bijvoorbeeld voor Feyenoordfans rondom de Kuip vanwege (fysieke) veiligheidsmaatregelen moeilijk is om Ajaxfans te benaderen, biedt de omgeving van het stadion aan de Krommedijk in Dordrecht daartoe wel de gelegenheid).

3. Waarom is een luchtvaartincident niet langer opgenomen in het regionaal risicoprofiel maar bijvoorbeeld een nucleaire ramp wel?

N.a.v. ingebrachte zienswijzen op de eerste versie van het regionaal risicoprofiel (maart 2011) is een luchtvaart incidentscenario voor Zuid-Holland Zuid beschreven en geanalyseerd. De waarschijnlijkheid van een luchtvaartincident met een groot, civiel toestel is toen beoordeeld als minder dan zeer onwaarschijnlijk (hiermee valt het incidentscenario buiten het risicodiagram van het regionaal risicoprofiel). De hoeveelheid ongevallen met grote, civiele toestellen buiten een luchtvaartterrein is zeer veel kleiner dan nabij een luchthaven. In Zuid-Holland Zuid zijn geen luchthavens aanwezig.

Een nucleaire ramp, buiten de regio, maakt onderdeel uit van het risicoprofiel omdat . een incident bij Doel (België) of Borsele een effect op de voedselketen zal hebben en zal leiden tot het binnenhouden van vee (graasverbod) en een negatief advies tot het consumeren van gewassen.

De afstand van de regio Zuid Holland Zuid tot de kernenergiecentrales in Doel en Borsele is te groot om deel uit te kunnen maken van het directe effectgebied van een ramp.

Een bijzondere risicobron in de regio vormt het gebruik van radioactief materiaal bij bedrijven en het transport van radioactief materiaal. Dit risico is in het risicoprofiel als apart incidentscenario uitgewerkt.

4. Houdt het regionaal risicoprofiel ook rekening met risico's in andere regio's

Het regionaal risicoprofiel wordt afgestemd met de buurregio's, in dit geval met Midden- en West Brabant, Rotterdam Rijnmond, Hollands Midden, Utrecht en Gelderland Zuid. Risico's met regiogrens overschrijdende effecten zijn in de risicoanalyse meegewogen.

5. Geldt het risico van een grote brand in een winkelcentrum met bovengelegen woningen voor alle winkelcentra in de regio? (ook voor bijvoorbeeld een grote supermarkt met appartementen erboven?)

In principe wel, al zal het verloop van de brand per situatie kunnen verschillen, e.e.a. afhankelijk van de brandpreventieve voorzieningen, bouwperiode, verbouwingen etc.

6. Wordt er bij de beoordeling van de risico's rekening gehouden met preventie?

Ja, op hoofdlijnen wel. Het algemene beeld van brandpreventieve voorzieningen in gebouwen (of bijvoorbeeld binnensteden) hebben meegewogen in de beoordeling van de impact en waarschijnlijkheid van incidentscenario's. Het regionaal risicoprofiel is echter niet bedoeld voor het inventariseren of duiden van risico's op objectniveau.

7. Wat zijn de grootste risico's in onze regio?

Op basis van het regionaal risicoprofiel zijn een overstroming van dijkkring 16 (Alblasserwaard/Vijfherenlanden), dijkkring 22 (Eiland van Dordrecht) en dijkkring 21 (Hoeksche Waard), een langdurige stroomuitval (langer dan 24 uur) en een incident met gevaarlijke stoffen in de spoorzone Dordrecht/Zwijndrecht de grootste risico's in Zuid-Holland Zuid.

8. Waarom is de score van een ongeval met gevaarlijke stoffen in Moerdijk in de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant anders dan die in Zuid-Holland Zuid?

In het (concept) regionaal risicoprofiel van de veiligheidsregio Midden- en West Brabant scoort dit scenario qua waarschijnlijkheid hoger dan in het risicoprofiel van de VRZHZ. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat in Midden en West Brabant 48 bedrijven (waarvan 7 in Moerdijk) gevestigd zijn die onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (Brzo) vallen tegen 16 van deze bedrijven in Zuid-Holland Zuid.

9. Hoe kan de gemeenteraad het beste omgaan met de effecten van een incident in industriegebied Moerdijk?

Met effecten van een incident buiten de regio, kan in principe op dezelfde wijze worden omgegaan als met effecten van een incident binnen onze eigen regio. Incidenten op het industrieterrein Moerdijk, met een effectgebied in onze regio, zijn in het risicoprofiel meegewogen in de analyse van het incidentscenario "ongeval met

gevaarlijke stoffen-bedrijven". Dit scenario scoort qua waarschijnlijkheid hoger ten opzichte van het voorgaande risicoprofiel en qua impact het zelfde (incidenten in de afgelopen periode, waaronder Moerdijk, bleken realistisch te zijn ingeschat).

Via de zienswijze op het risicoprofiel en het kenbaar maken van wensen voor het nieuwe beleidsplan kunnen de gemeenteraden hun prioriteiten in het beleid "sturen". Wanneer een gemeente(raad) aangeeft dat zij aanleiding ziet om bijvoorbeeld de voorbereiding op een groot incident in Moerdijk te intensiveren, of mogelijk zelfs beleidsmatige verbeterpunten ziet of wenst, dan is het raadzaam dit via de weg van de zienswijze op onderbouwde wijze op de agenda voor de komende beleidsperiode te zetten.

10. Waarom is het risico van een incident met gevaarlijke stoffen op het kruispunt Dordtse Kil/Hollands Diep niet apart uitgewerkt?

Het regionaal risicoprofiel geeft slechts een zo realistisch mogelijk beeld van welke incidenten (leidend tot een crisis) in de regio kunnen voorkomen, hoe erg dat is en hoe waarschijnlijk het is dat het gebeurt. Een incident met gevaarlijke stoffen op het kruispunt Dordtse Kil/Hollands Diep zit verankerd in het incidentscenario 'ongeval met gevaarlijke stoffen – vervoer'. De waarschijnlijkheid en impact van een dergelijk scenario is regio breed bekeken en geldt ook voor de overige doorgaande vaarwegen.

Tijdens de retraite van het algemeen bestuur van de VRZHZ is n.a.v. de(zelfde) presentatie m.b.t. het regionaal risicoprofiel op 12 maart aanvullend nog een aantal vragen gesteld, die hier voor de volledigheid ook worden behandeld

11. Een aanvaring op het Hollands Diep scoort in het regionaal risicoprofiel van Midden- en West Brabant hoger dan in het risicoprofiel van Zuid-Holland Zuid, hoe valt dit te verklaren?

In het concept regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant (4 februari 2015) is onder paragraaf 1.6.2 "incidenten op of onder water" een voorbeeldscenario opgenomen dat een aanvaring nabij Moerdijk, tussen een rondvaartboot met minimaal 100 personen aan boord en een kruisend vrachtschip betreft. Behoudens stookolie, schadelijk voor het milieu, komen hierbij geen gevaarlijke stoffen vrij. Dit scenario wordt in het risicoprofiel van Midden- en West Brabant aangeduid als "aanvaring op het water".

Een vergelijkbaar scenario, aanvaring tussen een pont en een vrachtschip op de Oude Maas, maakt onderdeel uit van het risicoprofiel van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Bij beide scenario's wordt de waarschijnlijkheid ingeschat op "mogelijk", in het risicoprofiel van Zuid-Holland Zuid wordt de impact hoger ingeschat dan in Midden- en West Brabant.

Een ongeval op het water met gevaarlijke stoffen is in het risicoprofiel van Midden en West Brabant niet afzonderlijk uitgewerkt. In Zuid-Holland Zuid scoort een dergelijk incident "onwaarschijnlijk" maar met een ernstige impact.

12. In het kader van de "extreem weer" scenario's, is er in het risicoprofiel rekening gehouden met de trend dat het steeds vaker voorkomt dat er (zeer)plaatselijk in een korte tijd een grote hoeveelheid neerslag te verwerken is?

Ja, een uitwerking hiervan is terug te vinden in scenario 1.10 "extreem veel neerslag".

13. Op welke wijze worden de effecten van sociale media (ten tijde van een crisis) in het regionaal risicoprofiel meegewogen?

Eén van de impactcriteria waaraan ieder incidentscenario wordt getoetst is "sociaal psychologische impact". Dit betreft de gedragsmatige reactie van de bevolking die door uitingen van angst en woede (mogelijk ook vermengd met verdriet en afschuw) worden

gekaracteriseerd en waaraan de media aandacht besteden. Hieronder vallen in toenemende mate ook de sociale media.

14. Maakt terrorisme onderdeel uit van het regionaal risicoprofiel?

Nee, terrorisme maakt als apart incidentscenario geen onderdeel uit van het regionaal risicoprofiel.

Het is wel zo dat een terroristische aanslag op bijvoorbeeld chemische industrie of vitale objecten in de regio een oorzaak kan zijn van een in het risicoprofiel beschreven incidentscenario, waarbij de impact vergelijkbaar is met de situatie waarbij het scenario optreedt als gevolg van een "gewoon" ongeval. Qua waarschijnlijkheid is hierin niet dezelfde lijn te trekken, daarom is in het risicoprofiel aangegeven dat de mate van dreiging aansluit bij het landelijk dreigings- en alerteringssysteem en dat de nationale risicobeoordeling in deze wordt gevolgd.

15. Wat is de betekenis van de symbooltjes bij de incidentscenario's in het risicodiagram?

De symbooltjes hebben geen betekenis maar duiden slechts de plaats van de incidentscenario's in het risicodiagram aan. De symbooltjes worden willekeurig door het rekenprogramma toegekend en zijn verschillend om de diverse scenario's visueel te kunnen onderscheiden.
